PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen'l

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 217. — ŠTEV. 217. NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 15, 1920. — SREDA, 15. SEPTEMBRA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

SILNA GNEČA NA PRISELNIŠKEM OTOKU.

ČE SE NE BODO RAZMERE V NAJKRAJŠEM ČASU IZBOLJŠALE, BODO MORALI PARNIKI ODGODITI SVOJ ODHOD. — V ENEM SAMEM TEDNU JE PRIŠLO NAD ŠESTINDVAJSET TISOČ OSEB. PRISELNIŠKE OBLASTI NE VEDO, KAJ BI POČELE.

Ta članek objavljamo izključno le v informacijo našim čitateljem.

Marsikdaj se je že namreč pripetilo, da je moral kdo čakati v New Yorku par dni ali celo ves teden, predno je dobil svojca z Ellis Islanda ter v svoji nestrpnosti stresal jezo na one, ki niso bili tega nič krivi ter pri tem prav nič prizadeti.

V pojasnilo par suhih dejstev:

V tednu, ki se je končal včeraj, je dospelo na Ellis Island 26,710 priseljencev.

Od teh so jih odpravili kakih petnajst tisoč, dočim jih nad enajst tisoč še vedno čaka na milostno pripustitev.

Če se razmere v najkrajšem času ne bodo izpremenile, bodo morali parniki preložiti svoj odhod, kar bo zopet povzročilo veliko zmedo.

Več parnikov je bilo prisiljenih do včeraj obdržati na krovu svoje pasažirje kljub temu, da so že prejšnji teden dospeli.

Čeravno ni bilo na nobenem parniku nobenega slučaja kake nalezljive bolezni je dal spraviti naseljniški komisar Frederick A. Wallis osemsto priseljencev v karantensko postajo, ker je na Ellis Islandu zmanjkalo prostora.

Na priseljniškem otoku je tak naval, da mora skoraj tretina potnikov spati na klopeh in po hodnikih.

V dobrem tednu so dospeli v newyorško pristanišče naslednji parniki: "America" z 2630 potniki; "President Wilson" z 1075 potniki; "Patris" z 796 potniki; "Kaiserin Augusta Victoria" 1010 potnikov; "Mexico" z 900; "Adriatic" z 1200; "Kronland" z 1200.

Umevno je, da ne more človek ob takem navalu pričakovati nobene posebno hitre postrežbe.

DEMOK. KANDIDAT COX IN PROHIBICIJA.

Cox je bil prisiljen izraziti se določno glede prohibicije. — Rekel je, da je prohib. vprašanje mrtvo.

Portland, Oregon, 14. septembra. — Prohibicijsko vprašanje je zopet prišlo na površje, da muči predsedniško kandidaturo governerja Coxa, kajti njegov indirektni odgovor na vprašanje časnikarjev odkar je dospel v ta del dežele, ni mogel nobenega zadovoljiti.

Sedaj pa je prišla zahteva, da pozitivno obrazloži svoje stališče, od nekega poslušalca v množici nekako 5000 ljudi, ki so ga poslušali v Portland Avditoriju.

Odgovor demokratičnega kandidata pa zopet ni zadovoljil, čeprav je rekel, da je prohibicijsko vprašanje prav tako mrtvo ko suženjstvo po mislih ljudi in znamenja kažejo, da bo pošast prohibicije še nadalje nodila na pot kandidata, dokler ne bo z jasnimi besedami ugotovil, kakšno je njegovo stališče glede vprašanja modificiranja Volsteadove Enforcement postave.

— Kaj pa glede pivskega vprašanja? — se je glasilo vprašanje, stavljeno governerju.

Poslužujoč se tega vprašanja, da udari nazaj na Portland Oregonian, ki je priobčil tedaj slavno Carroll pismo, v katerem se je Cox izjavil odločnim mokračem ter pozval, naj se zbere sklad za njegovo izvolitev je governer Cox odgovoril:

— Slišal sem, da je neki velik list v tem mestu, ki je skozi mesece pridigoval evangelij Lige narodov dzgubil sedaj vse zanimanje zanjo in očividno je eden njegovih čitateljev, ki je stavil vprašanje glede predmeta, ki je tako mrtev kot suženjstvo.

Ob istem trenutku pa je stavil dotični še nadaljnje, bolj direktno vprašanje glede prisilne izvedbe Volsteadove postave.

— Vprašanje se tiče izvršitve postav. Ko sem jaz postal governer Ohija, so bila prvikrat v zgodovini te države v nedeljo zaprta sprednja in zadnja vrata vsakega salona. To je odgovor.

Po povratku v hotel je izdal governer ugotovilo, v katerem dolži republikance, da se skušajo izogniti vprašanju Lige narodov s tem, da silijo v ospredje mrtvo prohibicijsko vprašanje.

— V kolikor se tiče predsedništva je treba soglasno z osemnajstim amendmentom izvesti postavo. Kot predsednik Združenih držav bom še nadalje izvajal vse postave, brez ozira, kaki interesi bodo mogoče prizadeti.

MacSWINEY VEDNO SLABŠI.

Župan MacSwiney je preživel slabo noč. — Triintrideseti dan posta. — Še vedno trdne volje.

London, Anglija, 14. septembra. Terence MacSwiney, sinfanjnski župan iz Corka, ki se nahaja na stradalni stavki izza njegove aretacije dne 21. avgusta, je preživel zelo slabo noč v Brixton jetnišnici, a njegov duh je bil zelo delaven. To je triintrideseti dan njegovega prostovoljnega posta.

Rev. Dominic, osebni izpovednik župana, izjavlja, da je bil župan zelo nemiren in da je trpel velike bolečine. Kljub velikim mukam pa je trden v svojem sklepu, da se ne uda.

PROTIBOLJEVIŠKO GIBANJE NA RUSKEM.

London, Anglija, 14. septembra. Iz Berlina poročajo, da so se vršile nevarne protibolješeviške demonstracije v Petrogradu. Demonstranti so baje vrgli v Nevo šest boljševiških komisarjev.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 2.80
100 lir	$ 5.20
300 lir	$15.00
500 lir	$25.00
1000 lir	$48.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dneva ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

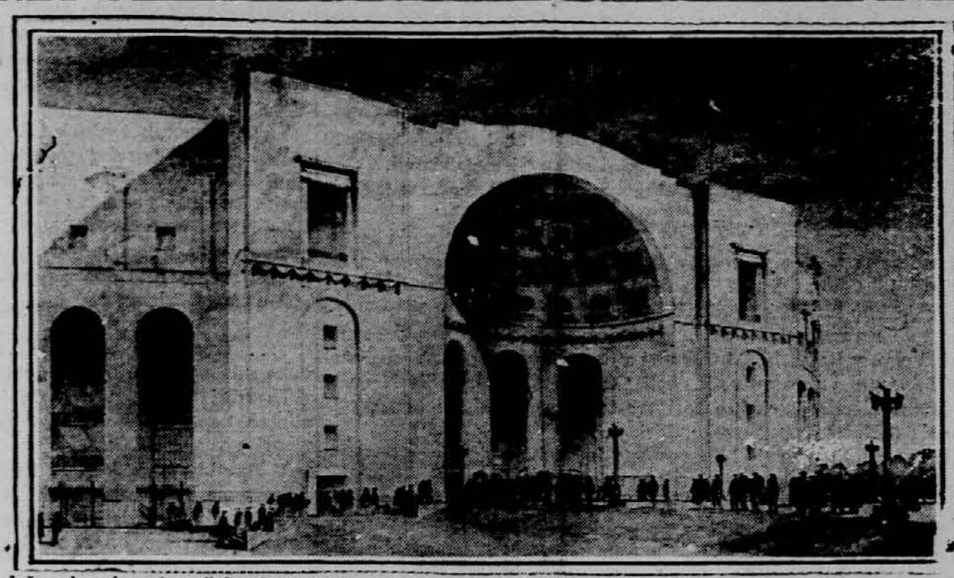

Na državni univerzi v Columbus, Ohio, nameravajo zgraditi velikanski stadij. Poslopje bo stalo nad en miljon dolarjev ter bo v njem prostora za 63.000 oseb.

KAJ PA ZAHTEVA SUHAŠKI KOMISAR?

Prohibicijski komisar se pritožuje nad paragrafom enajst. — Zahteva dva miljona, da zapre morje.

Washington, D. C., 14. sept. — Prohibicijskega komisarja Kramerja mučijo velike bolečine v glavi, ki pa so znane kakor pojav poštenega mačka. On je namreč prišel do zaključka, da se neizmerne množine "blaga", ki nikakor ni v soglasju z določbami Volsteadove postave, spravi vsaki dan na kopno ob atlantiški obali ter oni mehiškega zaliva. V bodočem poročilu glede svojega velekoristnega delovanja bo vsled tega zahteval dosti več denarja, da napravi konec tem "lomilcem blokade" ter jim postriže peruti. Za ta boj potrebno svoto se ceni na dva miljona dolarjev. Nadalje bo v svojem poročilu ugotovil, da je bilo dosedaj nemogoče preprečiti kršenja postave v prejšnjih mokrih okrajih in da so se tudi v preje v suhih okrajih kršenja postave v zadnjih par mesecih izdatno pomnožila. Poročila iz različnih okrajev, posebno iz mest kot New York, Chicago, Philadelphia, Baltimore in Pittsburgh ugotavljajo, da je tam prav tako lahko dobiti požirek žgane vode kot v časih pred prohibicijo, a je seveda treba vedeti, kjer potrkati na vrata.

CHARLIE CHAPLIN PRAVI, DA NI BOLJŠEVIK.

Boljševik veruje v razdelitev njegove lastnine med druge. Charlie Chaplin pa ni boljševik in to to hoče oznaniti celemu svetu. To pa raditega, ker ga je njegova žena imenovala boljševika, nakar je on prekinil pogajanja za premirje, ki naj bi pričela med obema.

Sestati bi se namreč morala ter ugladiti težkoče, ki so se pojavile med obema.

— To je šala, seveda, — je rekel Charlie, ko je čul o bdoložitvah svoje žene. — Ni res, da sem boljševik. Kot veste veruje boljševik v razdelitev lastnine. Jaz pa nočem deliti svoje lastnine z nikomur in to hočem povedati celemu svetu. Jaz sem kapitalist, a nočem, da bi vsakdo vedel to, kajti preveč bi hodili za menoj. Če bi bil boljševik, bi zahtevali od mene, naj delim z njimi.

— Jaz naj dam 50 odstotkov tega kar imam ženi. To je bedasto. Če more Mrs. Chaplin dokazati nezvestobe, okrutost ali zanemarjanje, naj toži na ločitev zakona in dobila bo alimente. To pa je tudi vse. Ne morem si misliti da bi ji sedišče kaj pripisalo, kajti ona zasluži $1500 na teden ter s temi lahko izhaja.

TROZVEZA MORA OBVLADATI EVROPO.

Po mnenju Milleranda in Giolittija mora trozveza, to je Anglija, Francija, Italija obvladati Evropo

Aix Les Bains, Francija, 14. septembra. — Italjanski ministrski predsednik Giolitti se je vrnil v Italijo, zelo zadovoljen z uspehom svojih konferenc s francoskim ministrskim predsednikom Millerandom.

— Uspehi te konference, — je rekel proti zastopniku Ass. Press, — so v veliki meri pripomogli k temu, da so se odnošaji med Francijo in Italijo izboljšali.

Najbolj značilno dejstvo te konference je veliko zadovoljstvo tako na italjanski kot na francoski strani, da je nudil sestanek priliko napraviti konec tendenci obeh zaveznikov, da hodita vsak svoja pota ter zadušiti sum obeh narodov, ki se obrača drug proti drugemu.

Ob koncu dva dni trajajoče konference sta izdala oba ministrska predsednika skupno izjavo, v kateri se glasi:

— Gospoda Millerand in Giolitti spoznavata v polni meri, da je treba iskati temelj trajnega miru, ki mora biti pravičen (Primorje) v ozkem stiku med zavezniki sveta, posebno onimi Evrope, to je Anglijo, Francijo in Italijo. Zopetno uveljavljenje političnega in moraličnega reda temelji na enakomerni ter odkriti uporabi velikih dogovorov, ki so napravili vojni konec in katere je treba še skleniti, da se uveljavi mir v Evropi.

— Prostost in neodvisnost Poljske, katero je treba zavarovati v njenih narodopisnih mejah, predstavlja istotako cilj obeh vlad.

KITAJCI IN BOLJŠEVIKI.

Moskva, Rusija, 14. septembra Neka kitajska delegacija je dospela semkaj, da razpravlja z vlado sovjetske Rusije o vprašanjih otvorjenja trgovskih in konzularnih odnošajev med obema deželama.

WALEŠKI PRINC V PANAMI.

Panama, 13. septembra. — Danes je dospel sem iz Honolulu na angleški križarki waleški princ. Tukaj bo ostal le dva dni, potem se bo pa podal proti domu.

PARNIK "BELVEDERE"

ki je bil določen, da bo odplul 21. septembra, odpluje že 18. septembra.

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj se takoj prijavi ter naj potem uredi svoj odhod tako, da je pri nas v sredo, 15. septembra.

Frank Sakser.

NIKAKE URAVNANE V ITALIJI.

Nasprotja med delodajalci in delavci so še prav tako ostra kot so bila. — Izgotavljanje orožja.

Rim, Italija, 14. septembra. — V poročilu Stefani agenture iz Milana se glasi, da ni bilo mogoče na skupni seji zastopnikov metalurgičnih delavcev ter onih sindikata delodajalcev, najti nobenih skupnih tal za končanje obstoječega spora.

Florenca, Italija, 14. septembra Tri z železnim materijalom obložene tovorne avtomobile so kovinarski delavci zaplenili na postaji v Arrezzo, v bližini tega mesta. Delavci trdijo, da potrebujejo železo v tvornicah, katere so zasedli. Materijal predstavlja vrednost nekako pol miljona lir. Kovinarski delavci sa zaplenili tudi več železniških vozov, obloženih z žitom.

Turin, Italija, 14. septembra. — Delavci, ki so zasedli tukaj F. I. A. T. avtomobilske tvornice, so izza prevzetja naprav izdelali 143 strojnih pušk, osem oklopnih avtomobilov ter večje število pušk. Glasi se, da nameravajo to orožje uporabiti, če bo treba, za napad ali obrambo. Delavski sovjeti v zasedenih napravah so baje odprli blagajne ter vzeli iz njih denar za izplačanje mezd.

MILLERAND IN GIOLITTI.

Aix-les-Bains, Francija, 13. septembra. — Francoski ministrski predsednik Millerand in italijanski ministrski predsednik Giolitti sta pričela danes tukaj zopet s konferencami, ki se tičejo mednarodnega političnega položaja.

Konferenci prisostvujeta italijanski poslanik v Franciji, grof Bnin-Longare ter francoski poslanik v Italiji, Camille Barrere.

UMOR IN SAMOMOR.

Troy, N. Y., 13. septembra. — 25letni Leon Aldermann iz North Stephentown je v noči od nedelje na pondeljek umoril svojega 72-letnega tasta Andreja Hoffmanna, nakar je skušal tudi umoriti svojo ženo, kar se mu pa ni posrečilo. Nato je nameril orožje na svojo lastno glavo ter obležal mrtev.

POLOŽAJ JAPONCEV V CALIFORNIJI.

Honolulu Havaj, 14. septembra. Kokumin Šimbu, neki tokijski list se zavzema za to, da predloži Japonska položaj Japoncev v Californiji Ligi narodov. To sporočilo je vsebovano v kabelski vesti, katero je dobil neki tukajški japonski list iz Tokija.

SOCIJALNA REVOLUCIJA V ITALIJI SE BLIŽA.

GIOLITTI MORA HITRO NASTOPITI. — TAKO KAPITALISTI KOT DELAVCI SO MNENJA, DA MORA VLADA POKAZATI SVOJO BARVO. — DEŽELA JE DOSPELA NA ROB GOTOVEGA PROPADA. — PEKEL SE BLIŽA.

Milan, Italija, 14. septembra. — Opazovanje položaja tukaj v Turinu ter pogovori z voditelji na obeh straneh v tem presenetljivem konfliktu, spravijo človeka do prepričanja, da je preprečenje politične in socijalne revolucije v Italiji odvisno v glavnem od dveh faktorjev, — namreč zmožnosti vlade, da spravi delavce iz tvornic, katerih so se polastili, a brez nasilja ter zmožnosti delavskih voditeljev, da drže pod kontrolo skrajne boljševiške elemente v unijah.

Brez dvoma čepi ta dežela na robu prepada in ekonomski učinki katastrofe bodo mogoče še veliko slabši kot pa oni ruske ekonomske Kalvarije.

V teku par dni mora po mnenju tako delavcev kot kapitalistov, zavzeti ministrski predsednik Giolitti kako definitivno stališče. Ko se bo to zgodilo, bodo zopet uveljavljene normalne razmere v produkciji ali pa bodo topovi in trojne puške izpremenile industrijalna središča Italije v pekel, ki bo strašnejši kot ga je naslikal Dante.

Za trenutek vlada mir, ki je nerazumljiv za one, ki so zasledovali industrijalne konflikte v drugih deležah. Na zunaj, z izjemo rečih zastav, ki plapolajo raz tvornic ter sovjetskih znakov, obstoječih in kladva in srpa, naslikanih na zidovih tvornic, kar jih je življenje tukaj popolnoma neprizadeto od enega najbolj izvanrednih pojavov, kar jih je bilo opaziti v tem dolgotrajnem boju.

Gibanje, ki je našlo svoj izraz v nasilnem zasedenju industrijalnih naprav od strani delavcev, je brez dvoma kršilo postave in red, a ni bilo kljub temu v svojem bistvu revolucionarno. Delavske unije ne skušajo nasilnim potom strmoglaviti italijansko monarhijo, temveč skušajo izsiliti sprejem izključnih strokovnih zahtev, katere so predložili delodajalcem. Zasedenje tvornic ni v njih očeh gibanje, da se iztrga kapitalističnih lastnikom naprave iz rok, temveč je le orodje, s pomočjo katerega se hoče izsiliti sprejem zahtev, kot s pomočjo stavk.

Pri razpravi glede položaja je rekel Bianchi glavni tajnik delavske federacije:

— Mi ne skušamo oropati lastnikov tvornic njih lastnine. Mi smo se ednostavno začasno polastili naprav kot jamstva, da dobe naši tovariši iz rok bosov to, do česar so upravičeni.

Unijski voditelji trdijo, a delodalajci izjavljajo nasprotno da so bile prvotne težkoče obratovanja, namreč sodelovanje tehnično izurjenih ljudi, premagane v veliki meri. Delavski načelniki trdijo, da se jim je pridružil velik del tehničkih izvedencev ali vsaj toliko da se delo lahko vrši naprej. Čeprav zanikujejo lastniki tvornic to trditev, priznavajo vendar, da so delavci, na ta ali oni način, v stanu izdelati veliko množino blaga.

Manj lahka je rešitev vprašaja glede surovin in kuriva. Delavska federacija izjavlja, da je v stanu konfiscirati in da bo tudi konfiscirala vse zaloge v Italiji in na krovu italijanskih ladij in da bo blago prevedla v tvornice, ako bi bilo treba polastiti se v ta namen železnic. Kapitalisti pa prete da bodo razveljavili naročila za premog v Angliji, Ameriki in drugod. Kapitalistični bojkot italijanske industrije je vsled tega več kot odaljena možnost ter bo mogoče zavzel obliko blokade Italije od strani inozemskega kapitalizma.

GENERAL PERSHING STAR 60 LET.

Washington, D. C. 14. septembra. — V svojem tukajšnem stanovanju je praznoval general Pershing na obletnico bitke pri St. Mihiel, prvega velikega ofenzivnega gibanja proti Nemcem, svoj 60. rojstni dan.

KOLERA V VILNI.

Pariz, Francija, 14. septembra. Iz glavnega mesta Litvinske poročajo, da se je pojavilo v Vilni petdeset slučajev kolere. Epidemija se širi z veliko naglico.

PRODIRANJE PROTI AFGANISTANU.

London, Anglija, 14. septembra. "Daily Mail" je dobila iz Kalkute poročilo, da prodirajo boljševiške čete iz Buhare proti afganistanski meji. Prebivalstvo je baje odločno na strani governerja afganskega Turkestana.

HIMEN.

Poročil se je včeraj Mr. Zlatič ml., z gospodično Rozi Adamič, hčerko pokojnega Karla Adamiča ter nečakinjo Ivana Adamiča, znanega rojaka v naši naselbini. — Ženitovanje, katerega so se udeležili ožji sorodniki in prijatelji novoporočencev, je bilo jako prijetno. Mlademu paru želimo obilo sreče.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi svesi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$ 3.45	1000 kron	10.80
400 kron	4.60	5000 kron	53.50
500 kron	5.75	10000 kron	106.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officiers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Košček civilizacije.

Z juga, iz mesta Armory, Miss., prihaja poročilo, ki meče znova čudno luč na etiko tamošnjih prebivalcev, kojih srahovite linčarske sodbe so sramotni madež na slovesu prebivalstva cele dežele. —

V onem mestu so imeli pred kratkim časom javno veselico, pri kateri so ljudje pili in jedli, plesali ter igrali razne igre.

Glavna atrakcija za te ljudi je bilo pa kazensko sodišče, ki je imelo onega dne soditi nekega morilca.

Vsaka država ima svoje postave in tudi Mississippi jih ima.

Neka tamošnja postava določa, da je treba krog vislic postaviti leseno ograjo tako da se vrši obešenje brez navzočnosti radovednežev. Vsaga postava ima pa svojo vrata in tudi ta jih ima. V zakonu namreč ni zapisano, kako visoka mora biti dotična ograj. Zastran lepšega so napravili ograjo pet čevljev visoko.

Veselice se je vdeležilo pet tisoč ljudi. In ko so se najedli in naplesali, je obdalo ograjo vseh teh pet tisoč ljudi, možkih, žensk in otrok. Matere so dvignile svoje dojenčke na rame, da jim je bilo tako mogoče videti izvršitev smrtne obsodbe.

Če je država Mississippi na ta dogodek ponosna ali ne, nas čisto nič ne briga.

Sodeč po vzgledu pa lahko rečemo, da so prebivalci te dežele v kulturi najmanj za sto let zaostali.

Zahteva sedanjosti je odprava smrtne kazni.

Čisto po srednjeveštvu pa diši, če se napravi iz usmrčenja komedijo. To je še nižje, še bolj zverinsko kot so bestijalna linčarska sodišča južnih držav.

Zakaj smo šli v vojno? Za civilizacijo in humanitarnost, so rekli.

Čudno, da ljudje in narodi tako radi pometajo pred tujimi vratmi, dočim imajo pred svojimi dosti nesnage.

Nemci in Rusija.

Ko se je končala svetovna vojna s porazom Nemčije in ko je bilo razvidno, da Nemčija izgubi vse svoje kolonije in vsa vrela prekmorskih pokrajin, tedaj si nje nemški narod zastavil vprašanje, kako urediti si bodočnost, kako preživeti in preskrbeti delo 70 milijonom Nemcev. Jasno je bilo vsakemu Nemcu, da ne bo mogla nuditi domača zemlja dovolj zaslužka vsem onim, ki so pred vojno proizajali izdelc, ki so se prodajali širom sveta in si prisvojevali vedno bolj širok trg. Potrebno je bilo iskati nov pota in tega posla so se Nemci tudi z njim lastno žilavostjo oprijeli.

Že leta 1918 takoj ko je bilo sklenjeno premirje, je odpotovalo več nemških komisij, sestabljeno od strokovnjakov raznih strok v Južno Ameriko, ker je večina naroda mislila, da so tam prigodna tla, kamor se lahko nakrene tok nemškega izseljevanja. S komisijami so odpotovali tudi razni izseljenci, ki niso hoteli pričakovati rezultatov komisijskih razskovanj.

Na to izseljeniške akcija v Brazilijo, Argentinijo in ostalo Južno Ameriko se je gledalo v Nemčiji, zelo optimistično, ali vedno bolj in bolj, posebno to leto so se začeli ponavljati glasovi, da ni Južna Amerika obljubljene dežela za Nemce. Kot ovire se navajajo predvsem klimatične razmere, velika vročina, razne bolezni in mrčes, slabe prometne zveze, potreba velikih denarnih sredstev (slaba nemška valuta) itd. V eni junijevih številk nemškega največjega poljedelsko-strokovnega lista "Berliner Landwirthschaftliche Presse" se je glasil odgovor na vprašanje — "kam naj se izseljujejmo" — približno takole: Nemški narod je sanjal o bogati Argentiniji in Braziliji, danes pa je uvidel, da ni zanj Južna Amerika, temveč Rusija: Rusija je nam najbližja, našim razmeram prikladna, klima je naši podobna, a glavno je to, da nas latinsko južnoamerikansko pleme mrzi, dočim nas ruski narod ceni.

Že pol leta moremo opažati dejstvo, da misli nemški narod na vzhod in gleda tam svojo rešitev. Versaillski mir, ki je Nemčiji odvzel vse prekmorske surovine in ki zahteva poleg tega še od Nemčije ogromne količine domači industriji potrebnega premoga in drugih sirovin, ta mir je nemški narod zelo približal Rusiji, ki vidi v zapadnem imperijalizmu in kapitalizmu največje sovražnike človeštva. —

Do svetovne vojne je bila Nemčija Rusiji od vseh velesil najbližja država. Kako bo tedaj, ko se razmere v Evropi končno-veljavno urede in ustalijo, ne moremo predvideti v današnji zmedi, ali eno je gotovo, da bo Nemčija Rusiji najbližja industrijska država in da bosta imeli ti dve zemlji najbližje vočne in železniške zveze in da ne bo prevelikih tehničnih ovir za izmenjavo blaga.

Pred vojno je Rusija izvažala v velikih množinah sledeče vrste blaga: žito in živino, jajca in maslo, konopljo, lan in bombaž, les, kože in nafto. Uvažala pa je sledeče: manufakturno blago, izdelke iz metalov in porcelana, kratko vse industrijske izdelke in premog. Ker je bila v Rusiji industrija premalo razvita, je Rusija izvažala mnogo surovin, ki jih je predelane v industrijske izdelke zopet uvažala. V Nemčijo je potovala ogromna množina ruske konoplje in lana, ter lanenega semenc uvažala pa je Rusija iz Nemčije v ogromnih množinah razno platno in laneno olje. Ruska, teritorijalno in kvantitativo slabo razvita industrija, pa je bila ena najmodernejših na svetu. Najrazličnejše tovarne, ki so v zadnjih 10 letih nastale, so predstavljale najmodernejše, kar je ustvarila moderna tehnika.

V Rusiji so dani vsi pogoji za uspešen razvoj industrije, mogoče je manjkal kapital. Zemlja krije v sebi vse mogoče surovine, samo da se najdišča niso dovolj izrabljala. Premog se danes proizvaja v večjih količinah le v donečkem basenu, ali ta predpogoj ruske industrije (vodne sile do sedaj ni bilo mogoče vpreči, ker imajo reke majhen padec) se nahaja v ogromnih množinah tudi v Sibiriji, posebno v severo-iztočnih pokrajinah. Ob Uralu in v Sibiriji se nahajajo tudi druge rude in celo zlato, na katero preže predvsem Amerikanci. Posebno bogastvo Rusije tvorijo proizvodi kmetijstva. Da niso ti proizodi igrali na svetovnem trgu vloge, ki bi odgovarjala množni, temu je kriva prepičila izobraženost širokih mas in pomanjkanje nižje in srednje inteligece. O trgovskogospodarski izobrazbi širokih pasti ljudstva je nemogoče govoriti. Ako bi bil ruski narod bolj izobražen in bi upošteval kaprice zapadnih konsumentov, tedaj bi mnogi ruski poljedelski proizvodi obvladali evropski trg. V zadnjih letih pred vojno se je napravil velik korak naprej, kar nam najbolj pokazuje izvoz masla. Dočim je igrala leta 1900 le množina ruskega masla nekakšno vlogo na evropskem trgu, se je že upoštevala zadnja leta tudi kakovost in je bilo rusko maslo resen konkurent danskemu in nizozemskemu maslu. Ta korak se je napravil tekom 10 let in sicer na ta način, da so si prisvojili tudi pribaltijski in sibirski maslodelci gojitev čistih kultur raznih bakterij, ki dajejo maslu poseben prijeten okus. Gojitev čistih kultur bakterij so razširili širom Rusije danski, švicarski in nemški maslarji in mlekarji.

Isto se je lahko opažalo pri eksportu jajec, katerega središče je bila Riga.

Zgodovina ruske industrije sega v čase Petra Velikega, ki je poklical v Rusijo mnogo obrtnikov in inženirjev z zapada. Tekom 18. stoletja je bil dotok teh ljudi posebno velik iz Nemčije. Priseljevanje Nemcev je bilo največje v desetletju od 1790—1800, ko je prišlo v Rusijo tudi mnogo kolonistov in od tedaj postoje tudi nemške kolonije ob Volgi, v Besarabiji, hersonski guberniji in drugod. Vseh Nemcev je bilo pred vojno v Rusiji okoli 1 in pol miljona. Vpliv Nemcev je v javnem življenju vedno bolj rastel in revolucija leta 1917 je spodnesla 8 Nemcem gubernatorski stol.

Delovanje Nemcev je bilo posebno intenzivno na gospodarskem polju. Mnogo jih je bilo v tovarnah in sicer kot inženirji in sploh osebe na vodilnih mestih. Lastniki podjetij so bili skoro izključno le Rusi, sezidana so bila večinoma po angleško-francoskem kapitalu, vodili so jih pa Nemci. Trgovino z industrijskimi izdelki so Nemci vedno bolj monopolizirali in to od najnavadnejših igrač do najmodernejših strojev. Ko se je po letu 1907 Rusija vedno bolj upregovala v angleško-francoski voz pri okroževanju Nemčije z železnim obročem, tedaj so Nemci v politiki bojevali boj za življenje in smrt, podvojili so pa svoje delovanje na gospodarskem polju.

Kar se poljedelstva tiče, je imela Nemčija skoro monopol poljedelskih strojev, posebno kar se tiče plugov, ki so bili večinoma izdelek firme Rudolf Sack v Lipskem.

Kot je zgoraj omenjeno, je v Rusiji zelo mnogo nemških kolonij, ki se pečajo s poljedelstvom. Te kolonije so bile naravnost vzorne in so bile kvas povzdigi ruskega poljedelstva. Ti kolonisti, večinoma protestanti iz bližine Berlina — so si ustvarili krasna selišča z lepimi stanovanji in praktičnimi gospodarskmi poslopji. Primerjati nemško vas z rusko je isto, kot primerjati vaško kočo z mestno palačo. Kolonisti so začeli obdelovati zemljo z najmodernejšimi stroji, ki so si jih nabavljali iz Nemčije, pridobili si velika bogastva in svoje prihranke pošiljali v Nemčijo, od koder so potem "Deutsche Bank" in "Deutsch-Asiatisce Bank" zopet prišli v Rusijo, kjer je začel nemški kapital uspešno konkureno s francoskim in angleškim.

Mržnja proti Nemcem v Rusiji ni bila nikdar tako strupena kot v Franciji. Ruski narod je poln občudovanja nemške žilavosti in smotrenosti in Nemčija je tekom svetovne vojne na ugledu gotovo lep ridobila. Zveza Rusije z entente je bila bolj umetna in ni vzrastla iz duše ruskega naroda. Današnja boljševiška agitacija in njih delovanje bo gotovo imelo to posledico, da bo ruski narod ravnotako kot vsak drugi, spoznal v svetovnem kapitalizmu edinega sovražnika in danes gleda ruski proletarijat v Angliji in Franciji edine predstavitelje tega kapitalizma. Ruski narod se bi mogoče sprijaznil z entento, ako ne bi ententa vedno postavljala kot prvo zahtevo priznanje prejšnjih ruskih dolgov. Dolgov pa nikdo rad ne plača.

Ruski narod danes vidi, da vodi entento samo sebičnost in da ona menja svojo taktiko tako hitro kot kameleon svojo barvo. Priznali so vsako vlado od Denikina do Wrangla, hoteli so krepko podpreti Poljsko, dokler se niso zbali za stehovine versaillskega miru. Danes ententa baranta in tako bo tudi v bodoče, dokler se ne bo spametovala, če je prej ne pogoltne val svetovne revolucije.

Nemci so danes brez kolonij, brez prekmorskih surovin in njihove razne tovarne stoje, ker nimajo kaj in s čem delati, delavna energična armada rok čaka dela, ki se bo nudilo v obilni meri, ko se začne delo na obnovi in zopetni povzdigi Rusije in njenega gospodarstvo. Čim strožjo politiko bo vodila ententa proti današnji Rusiji, tembolj se bodo večale šanse Nemcev za bogato žetev v Rusiji.

Iz Jugoslavije.

Dr. Bauer — kardinal.

Dunajska "Reichspost" prinaša vest, da bo to jesen postal zagrebški nadškof Bauer kardinal.

Izvoz žita.

"Beogradske Novine" poročajo, da se nahaja v Banatu in Baranji okoli 50.000 vagonov žita za izvoz. Da bi se izvozilo to žito, potrebovali bi štiri mesece in to samo tedaj, ako bi se izboljšal železniški promet.

Sladkorna pesa v Jugoslaviji.

Stanje sladkorne pese je letos zelo ugodno, veliko boljše kakor lansko leto. Zato bo tudi več sladkorja. Lani so jugoslovanske sladkorne fabrike izdelale okoli 15 miljonov kilogramov sladkorja, letos pa bodo dale 45 miljonov kilogramov. Zato bodo kmalu pridelali doma toliko sladkorja, kolikor ga sami rabijo. In tudi cene bodo nižje.

Železna industrija v nevarnosti.

Iz Maribora poročajo: Pred par tedni so ugasnili zadnji štajerski plavž, ker ne morejo dobiti iz Čehoslovaške potrebne množine koksa. Štajerska industrija železa je do daljnega navezana na čehoslovaško oskrbo z železom. Ta položaj je Čehoslovaška izkoristila in povzdignila cene železu, ki ga dobavlja za N. Avstrijo, na 200 čehoslovaških kron (= 800 nemškoavstrijskih kron) za meterski cent. Ta podražitev omogočuje Čehom, da oddajajo železno robo v Avstrijo za isto ceno, za katero morajo avstrijski industrijci kupovati na Češkem surovo železo. A zopet hočejo Čehi povišati ceno za 200 čehoslovaških kron. Ta dogodek mora uničiti štajersko železno industrijo. Že danes se nahaja v jako težkem položaju. Ker delavci delajo samo 8 ur, in ker vsako podvzetje samo majhen del tega proizvaja, kar bi moglo proizvajati, stoji sedanja produkcija še veliko pod produkcijo v mirnem času. Avstrijska industrija pa mora živeti od tujih kupcev, ker kupovalna moč domačinov nič ne pomeni. Ker strašno primanjkuje premoga in železa, so bila podvzetja primorana, omejiti kolikor mogoče obrat, a niso mogla reducirati (zmanjšati) števila delavcev, ker zakon to zabranjuje. A te papirne naredbe so bile porušene po katastrofi, ki je nastala! Delavce odpuščajo v velikem obsegu. Če se avstrijska industrija kmalu ne reši iz te zagate, je prerezana življenska žila te države in je njena smrt, osiromašenje, izseljevanje delavcev v največjem obsegu. To bo polom. Tako piše "Jugoslavenski Ekonomista" št. 53. — "Freie Stimmen" in "Kärntner Landsmannschaft" in vsi nemški agitatorji v coni A na Koroškem bodo še vedno lajali: "mi imamo bogato industrijo". Kako revna je avstrijska industrija, kaže ravno ta slučaj.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Peter Zgaga

In ko je prikipela nesramnost do viška, ko je bila dosežena polna mera arogantnosti, ko je bila tatvina v dozorevajočem stanju, se je od samega gnjusa stresla zemlja v Italiji.

* * *

Če bodo potrebovale ženske toliko časa za izbero kandidatov kot ga potrebujejo za izbero klobukov, ne bo volitev v tej jeseni.

* * *

To se je zgodilo te dni v Čikagi: Prijatelj je vprašal prijatelja: — Ali si čestital gospodični Smith ko se je poročila?

— Ni bilo mogoče. Njega ne poznam zato nisem mogel nji čestitati. Ker pa njo dobro poznam, nisem mogel njemu čestitati.

* * *

.... Iz nekega poročila: .... in te mlečne karte dobijo deklice.

Dosedaj nisem vedel, da ima mlečna karta rodilno moč v sebi.

* * *

V Brookiynu je šola, ki oglaša, da postane lahko vsaka deklica za dva dolarja gledališka igralka

Za božjo voljo, ali že ni dovolj teh pune po dva dolarja?

* * *

Specijalisti pravijo, da v tej deželi skoraj vsak drugi možki boleha na očeh.

"Prenapetost pogleda" pravijo tej bolezni.

Ni čuda, ob sedanji ženski modi.

* * *

Siamski kralj mora imeti dvanajst žen.

Ni čuda, da se je v zadnjem času odpovedalo petero siamskih kraljev prestolu.

* * *

Politični govori so sicer drugače brez koristi, — a marsikaterega so že ozdravili brezspečnosti.

* * *

Na Irskem se sedaj nahaja armada 80.000 mož, kar dokazuje, da nima samodoločba narodov kot objavljena v versaillski pogodbi, nobenega opravka z onimi deželami in narodi, katere drži Anglija v svojih krempljih.

* * *

Nikdo ne ve, kaj se pravzaprav dogaja sedaj v Italiji.... Ko so Ludoviku XV. sporočili, da je narod podrl Bastilo, je rekel: — To bi bil že upor. — Neki bolj pametni pa je rekel: — Ne, to je že revolucija.

Ludovik XVI. je kmalu nato izgubil glavo, a ne le v prenešenem pomenu.

* * *

Kot znano, se morajo Židje na neki praznik sprijazniti, čeprav so se sovražili celo leto.

Nekega takega dne je prišel neki Žid k svojemu sovražniku ter rekel:

— Želim ti vse, kar ti želiš meni.

Drugi pa se je ozrl vanj z jeznim pogledom ter rekel jezno:

— Kaj, ali si že zopet pričel?

* * *

— Zakaj se pa ne poročiš, prijatelj?

— Veš, to je težavna stvar. — Jaz bi rad imel ženo, ki je pametnejša od mene. No, in take pa nočem vzeti.

* * *

Knjigovodja gospodarju: — Oprostite, gospod, dajte mi en dan dopusta, jaz bi rad šel na pogreb moje tašče.

Gospodar: — Jaz tudi.

* * *

Bog ve, česa se Trošt sedaj trošta?

Da bi vsi prej pomrli, predno bi ga zaprli.

Vprašanje.

— Ali trpi tvoj stric od vročine?

— Upam, da ne.

— Kje pa živi?

— On sploh ne živi več.

Kje se nahaja FRIDERIKA TAUSES poročena LAURIČ? Doma je iz vasi Križ na Krasu. Zanjo bi rad zvedel nižje podpisani, ker ji imam poročati več važnih reči iz stare domovine, odkoder sem se pred kratkim vrnil. Prosim rojake, če kdo ve zanjo, da mi javi, za kar se že vnaprej zahvaljujem. Ako pa sama čita ta oglas, prosim, naj se mi javi. — Frank Kocjan, 1703 E. 29. St., Lorain, Ohio.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 108, Pečr Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neisplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. PORENTA, Box 179, Ely, Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 466, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 482-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 924-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 1 W. Madison St., Chicago, Ill.

Zdravstveni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrug milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah, tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 5 člani ali članicami.

Spopad z d'annunzijevci?

"Piccolo della Sera" poroča z Reke z datumom 5. p. m.:

Predvčerajšnjim je odplul z Reke motorni čoln v Omišalj ki je zaseden po Italijanih. Prišel je v višino rtiča Punta Ogrine(?), kjer se nahajajo jugoslovanske čete. Lete so začele obstreljevati motorni čoln, ali ne da bi se ga jim posrečilo zadeti. Motorni čoln ni imel zastave in zato častniki, ki so se nahajali v čolnu, niso odgovarjali na streljanje, temveč so neustrašeno nadaljevali svojo pot. Dovršivši svoj posel v Omišlju, so da se izognejo na povratku toči krogelj, razvili italijansko zastavo. Toda dosegli so ravno nasproten učinek. Ko so dospeli zopet do višine rtiča, so Jugoslovani iznova začeli streljati. Reški častniki, ki so bili oboroženi s puškami, so tokrat odgovorili na streljanje. Ker so bili izborni strelci, so videli takoj po prvih strelih kako je nekoliko civilnih ljudi bežalo po obronku. Kmalu nato so tudi vojaki prenehali streljati in so izginili. Tedaj se je motorni čoln približal nekoliko obali Jugoslovanski vojaki so se zopet pojavili in začeli streljati, reški častniki pa odgovarjati. Jugoslovani so po nekaterih strelih zopet izginili. Motorni čoln je zavozil nekolikokrat semintja, a ko so videli, da o Jugoslovanih ni več sledu, so krenili proti Reki. Včeraj je doznala vojna ladja "Dante Allighieri", da so bili tekom puškarjenja z motornim čolnom ranjeni trije jugslovanski vojaki. Če bi Jugoslovani na svoja sistematična izzivanja ob meji našli vedno odločen odpor kakor v tem primeru bi pač najbrž izpremenili svoje postopanje v prid vzajemnim odnoajem. V ostalem pa bi ne bilo neumestno, če bi Italijani vendar že nastopili z vso odločnosti teh nesramnih in predrznih sosedov. — Drugih vesti o tem dogodku ni a kakor je že navada lakih poročevalcev, da resnice ne poročajo nikdar, kadar gre za nas Jugoslovane, je popolnoma jasno, da gre tu ali za drzno laško izmišljotino ali pa nesramno zavijanje resnice. Omaka, v kateri je podal "Piccolov" poročevalec celo stvar, je najboljši dokaz za to.

Albanija prosi pomoči v Italiji?

Laško časopisje, ki je te dni objavljalo vesti o strahovitih albanskih zmagah nad "Srbi", poroča sedaj iz Pariza, da je albanska delegacija v Parizu izdala naslednje sporočilo: "Kljub zagotovitvam albanske vlade, da želi živeti v miru in slogi z Jugoslovani, so 10. avgusta srbske čete nepričakovano vdrle na albanska tla, in sicer v skadarski, dibrski in elbasanski okolici ter sedaj prodirajo v notranjost dežele, razdirajoč vse. Sodeč po uničevanju albanskega življa s srbske strani v zasedenih krajih je očividno, da je bil sedanji vpor že zdavnaj zamišljen in da gre za uničenjem albanske države in albanskega plemena." Sporočilo se obrača na francosko vlado, naj stori konec temu nasilju. Iz Rima pa se poroča: "Tu se pričakuje prihod albanske misije, katera, se zdi, želi pospešiti italijansko pomoč proti srbskim napadom."

Krivda na vojni in socijalni demokrati.

Spomenica, ki jo je načelstvo socijalno-demokratične stranke Nemčije predložilo mednarodnemu socijalističnemu kongresu glede odgovornosti za vojno, izjavlja, da je bila morda napaka nemške socijalne demokracije, da zveze z Avstro-Ogrsko ni ravnotako smatrala za vojno nevarnost, kakor rusko-francosko. Ni dobro pomislila, da pomenja vodstvo nemške zunanje politike brez nadzorstva državnega zbora nevarnost. Nemška socijalna demokracija bi si morala očitati, da že preje ni napravila poti nemški revoluciji. Versaillski mir dokazuje, da ententni državniki niso vzeli resno svoje dozdevne volje, zagotoviti narodom svobodo in mir. Krivdo bo mogoče natančno dognati šele tedaj, ko bodo komiteju, prostemu vseh nacijonalističnih tendenc, na razpolago vsi državni arhivi. Globokejši vzroki svetovne vojne tičijo v imperijalističnih stremljenjih vseh dežela in v nesrečni grupaciji velesil. Neposredni vzrok je v glavnem, če tudi ne izključno, pripisovati brezglavju in brezvestnosti nemških in avstrijskih mogočnikov, ki so pa sedaj strmoglavljeni. Socijalna demokracija mora sedaj postati tako močna, da nobena država ne bo mogla več obnoviti vojne. To se pa da doseči le potem narodnega in mednarodnega edinstva socijalne demokracije. Nemški socijalni demokrati so pripravljeni zavzeti se za ta cilj.

WSS WSS WSS WSS

Izgovarjava angleških besed.

Doctor Kern je pred leti kot dijak vodil večerno šolo za angleščino in učil rojake v Clevelandu. Izkušnja mu je pokazala, kako naj v besednjaku označi izgovarjavo angleških besed, da jo bodo Slovenci umeli in z lahkoto rabili. Če se zanimate za ameriški jezik, vam bo besednjak velika pomoč. Cena knjigi je pet dolarjev. Ta denar se vam obrestoval tisočkrat, če boste rabili knjigo.

Naročite besednjak na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Istotam lahko naročite Zormanove pesmi, ki bodo všeč zlasti mlajšim rojakom in nežnemu spolu. Cena je $1.25. Obe knjigi z enim naročilom dobite za 6 dolarjev.

Žrtva ljubosumnosti.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

Ob neki veliki slovesnosti je bil vladar podaril prostost nekaterim dosmrtnim jetnikom. Med njimi je bil tudi nesrečni Branko. Petnajst let se je pokoril ubožec za svoj strašni čin. Voljno je nosil železne verige na nogah in rokah, mirno je trpel vso pezo temne ječe in rad je spaval na trdih tleh vlažne temnice. Nikdar si ni poželel pod milo nebo, nikdar ni hrepenel po gorkoti blaženih solnčnih žarkov; da, še več, še stokrat več bil bi rad pretrpel za svojo Vido!

Enkrat se mu prikaže v sanjah njegova žena v beli obleki. Lepa je bila in krasna kakor svetnica. Zlati žar je obdajal njeno glavo in razsvetljeval temno ječo, da ni mogel Branko pogledati prikazni v obraz. Naposled se pa Branko vzdigne, misli jo prijeti za roko, a svetla podoba mu izgine izpred oči, in jetniku se zdi, kakor da se je poslovila, rekoč: Jaz sem nedolžna!

Te besede so donele Branku dolgo časa na uho, in odslej je mislil vsako noč videti to čudno žensko podobo pred seboj. Ali naenkrat premine ta prikazen. Namesto nje pa se mu dozdeva, kakor da gleda na sveti večer skozi okno svojega domovja v sobo. Za mizo sedi Vida in zraven nje — Vekoslav. Na mizi je steklenica, in v njej omamljiva pijača. On sproži samokres in na tla se zgrudi — Vida. Iz njenega trupla pa zleti proti nebu bel golobček.

Take sanje so vznemirjale našega Branka. In sedaj jame premišljevati, ali se je res njegova žena pregrešila proti njemu. Morda je pa ona celo nedolžna, ter njegov tekmec in sovražnik jo je stoprav hotel zapeljati. In zdaj se tudi spomni, da je v istini videl nekaj kakor steklenico na mizi, in ni-li bil prinesel grajščak navlašč te pijače s seboj?!...

Brankove duše se tedaj poloti strašen kes in žal. Čim dalje, tem bolj se mu dozdeva, da je njegova Vida nedolžna; a s to mislijo se oživlja in raste ljubezen do žene v njegovem srcu. Branko ljubi zopet svojo Vido kakor nekdar, on jo čisla in spoštuje, on jo blaži in povzdiguje nad vsa druga bitja. In to blago ženo, svojo zvesto Vido je umoril on sam — mesto njenega zapeljivca, svojega smrtnega sovražnika!

A hipoma se mu zopet zdi, da je Vida zares kriva njegove nesreče, češ, ona ga ni nikdar ljubila, nikdar spoštovala. Prevarala ga je, prestopivši božjo zapoved, in ona sama ga je spravila v dosmrtno ječo.

Tako so se vrstile v Brankovi glavi misel za mislijo, druga drugi nasprotna. V takih srčnih bojih pa so pojemale telesne moči, in njegov duh je otemneval. V gosto, neprozorno meglo se mu je zavijala preteklost in oddaljevala tem bolj in bolj. Sklenil je bil mir z zunanjim svetom in čakal voljno, da se duša loči od trpečega telesa. Mnogo želja goji navadno človek na smrtni postelji, ko jemlje slovo od sveta, a našega Branka je samo še ena želja mučila. Predno zapusti dolino solz in trpljenja, želi le še vedeti, ali je njegova Vida res umrla — nedolžna. To edino željo je še gojila njegova duša, ona sama ga je še vezala na ta svet. Zakaj na svojo mater in na svoje nežno dete Grozdanko ni mislil več Branko, saj ga je zaslužena kazen ločila na veke od njih!

Dva dni pred božičnimi prazniki pa obsije blaženo solnce njegovo sključeno truplo. Vladarska milost je hotela tudi Branku napraviti vesele praznike, da jih preživi med svojimi domačini. Ali on ni več občutil veselja v srcu, niti vedel, kaj je radost. Branko se ni čutil prostega, če ga tudi niso težile železne verige, niti ga dušila zaduhlost vlažnih sten. On je nosil v srcu vso pezo, vzel iz temnice na svoj dom ves up in strah. Le edina misel, da še menda izve, ali je njegova Vida bila nedolžna, le ta edina želja ga je spremljala in vodila kakor zvezda v njegovo domačijo. —

Po svoji petnajstletni navadi se odpravi tudi letos na sveti večer stara mati Jera k polnočnici. Stoprav v noči je bila Grozdanka jaslice dogotovila in vse lepo okincala. Nato še moli za svoje stariše in potem zadremlje lahno za mizo na klopi. Ali v kratkem jo prebudi močno trkanje. Dekle se sprva prestraši, ali videč, da je pri vratih star berač, ki prosi prenočišča, otvori mu hišo. Sivolas mož, upognjen in potrt, stopi v sobo in sede za gorko peč. Neprestano pa zre v deklico ter jo nekako čudno pogleduje.

"Ne boj se me, dekletce", pomirjuje tujec deklico, ki se je videti strašila njegovega ostrega pogleda. "Ali imaš kak grižljaj kruha, da mi ga podariš? Prosim te, prinesi mi ga!"

Dekle se opogumi in gre po kruha, a medtem govori nočni prišlec, oziraje se po sobi, sam s seboj:

"Tu-le pri tej mizi — da, to je še tista miza — smo praznovali nekdaj gostijo; in pri tej mizi je tudi ona sedela — ž njim... in jaz nesrečnež sem bil namesto njega zadel — v njo!"

Hlastno použije potem kos kruha, ki mu ga je bila prinesla Grozdanka.

"Bog ti povrni ta dar božji! — Kako ti je pa ime, dekletce?"

"Grozdanka me kličejo."

"To je kaj lepo ime", jeclja tujec ter se jedva premaguje, da ni prijel svojega otroka ter ga iskreno pritisnil na svoje brezčutno srce.

"Grozdanka, Grozdanka!" govori mož premišljujoč in potem šepeta samemu sebi: "Nedolžno dekletce me ne pozna, a me tudi ne sme spoznati!"

Da pa mož zakrije svoj notranji boj, pa popraša na glas deklico:

"Ali si sama doma?"

"Sama sem doma. Mati gredo vsak sveti večer k polnočnici, a jaz ostajam za varuha na domu. Ravno sem napravila jaslice za božje dete. Glejte, kako se lepo suče pozlačeni golobček v višavah in se bleskečejo jabolka med bršlinom. Veliko veselje imam z jaslicami in božjim detetom. Ali vedite, stari mož, zato pa hvalijo tudi ljudje vsako leto moje jaslice, čudeč se, da jih znam tako lepo napravljati!"

Globoko do srca je segalo potrtemu možu nedolžno veselje, ki je sijalo deklici z nežnega lica. Milo se mu stori, ko se spomni sam v tem trenotku svojih mladostnih let, kadar je tudi on napravljal jaslice in pri tem mu pomagalo Mohoričevo lepo dekletce, njegova Vida...

Glasen vzdihljaj se mu nehote ukrade iz ranjenih prsi, in prvikrat po dolgem času mu zablišči svetla solza v očeh. Kar vstal bi bil in same radosti objel svojo Grozdanko, ali zbal se je te iskrene notranje želje. Saj bi se ga dekletce le prestrašilo, a izdati se in ji povedati svoje ime, tega on ne sme; on noče kaliti nedolžnega veselja v dekličinih prsih!

Tedaj pa zre smehljaje na njo, ko začenja pri jaslicah zopet nekaj popravljati. Kaj ljubko se je to prilegalo nežnemu dekletu. Tu je privezalo rdeče jabolko na smrekovo vejico, tam zlati oreh na bržlinovo šibico; potem prestavi zopet podobo Matere božje, da se slike lepše skladajo, a naposled še prižge novih lučic, da lesketajo kakor zvezdice na nebu, in sredi njih so jaslice z božjim detetom.

Blagi čuti so se vzbujali pri tem pogledu v Brankovem srcu. Ta čarobni prizor, to nedolžno veselje je delalo moža srečnega; on se zopet čuti človeka. V teh trenotkih je pozabil, da je on le bitje, ki se je prebudilo iz smrtnega spanja, a katero se pa mora v kratkem zopet vleči k mrtvemu počitku... Hipoma zagleda pred seboj strašno brezdno, ki loči njega grešnika od nedolžne, srečne Grozdanke. Smehljaj na ustnah se mu izpremeni v grenke poteze, namesto blagega čuta v prsih izvije se mu žaloste vzdihljaj iz srca. On se ne sme in ne more radovati, on noče deliti sreče s svojim otrokom, predno ne dožene, ali je bila kriva ali nedolžna — žrtev njegove strasti. Ako se enkrat razkrije ta globoka tajnost, tedaj se šele začenja zanj drugo, novo življenje!

"Ali se vam ne dopadajo moje jaslice?" vpraša po otročje Grozdanka.

Starec le z glavo prikima njenim besedam. A to seveda ni bilo dekletu po volji; kajti Grozdanka je pričakovala, da se bo tujec kar čudil nad njeno umetnostjo. Zatorej mu reče:

"Vi ste gotovo trudni in upehani, ker ste po noči in v snegu hodili. Tu-le za peč na klop se lahko vležete. Nekaj vzglavja vam že napravim, in zeblo vas tudi ne bo."

Kar obljubi, to dekle tudi stori. Vzglavje je hitro napravljeno, in nekaj odeje tujec tudi dobi. Nato se stegne po trdi klopi, Grozdanka pa gre v stransko sobico počivat.

(Pride še.)

Sedež na desni.

Francoski spisal Pierre Valdagne.

Armand Bail se je ozrl na svojo ženo ter rekel:

— Moja draga Ginette, videti si potrta.

Ginette je odgovorila:

— Da, potrta sem.

Bail se je ironično nasmehnil.

Ko je zapazila njegovo stališče brezbrižnosti in porogljivosti, je Ginette pikro rekla:

— Ženske imajo prav tako resne skrbi kot možki.

— Mogoče, a kaj skrbi tebe?

— Pojedina, katero bomo imeli naslednjo soboto.

— To je v resnici resna zadeva.

Ginette se je zasmejala.

— Vidim, da se tudi ti precej zanimaš za to.

— Jaz se zanimam, ker hočem da bo pojedina uspeh.

— Bodi miren glede tega. To bo pojedina kot pri Lukulu.

— Kaj pa boš priredila?

— O tem še nisem razmišljala. Dosti je še časa za določiti, kaj bomo jedli.

Bail pa je bil videti bolj skeptičen.

— Moje drago dete, obeda za deset ljudi se ne more improvizirati. Sveto[illegible] ti, da premisliš vse dobro v[illegible]. Natančno mora biti v[illegible]vano ter servirano. Le malo hiš je najti v sedanjih časih kjer se dobro je. Jaz hočem, da spada naša hiša med te....

Ginette ga je prekinila.

— Gotovo, gotovo. Lahko se zaneseš na me, ti zagotavljam. Predno pa mislim na to, kaj bom položila na krožnike, je treba določiti, kje bodo sedeli gostje.

— Kje bodo sedeli?

— Jaz mislim, da moram najprvo določiti red sedežev. Odločiti moram, kdo bo sedel na moji desni strani.

Armand Bail je vrgel svoji roki v zrak.

— Ali je to vse?

— To ni tako malovažna zadeva, moj dragi.

— Ne tako zelo važna.

— Da, je.

— Postavi kateregakoli hočeš na svojo desno stran. Če bodo tvoje omake dobre i vina izvrstna ne ba nikdo zahteval od tebe kaj več.

— In ti hočeš priti naprej na svetu, — je rekla Ginette ter skomignila z rameni. — In ti praviš, da si častihlepen.

Nato pa je pojasnila:

— Naslednjo soboto bomo imeli v gostih poleg številnih ničel tudi Moireur-ja in Lagrafe-a. Katerega hočem posaditi ob svojo desno stran?

— Lagrafe-a seveda.

— Zakaj pa Lagrafe-a?

— Če bi posadila Moireur-ja tjakaj, bi se nahajala madama Moireur na moji desni strani, a ona je lesena. Imam rajše madamo Lagrafe.

— To je slab argument. Jaz moram izbirati, a resnica je, da ne vem kako. Moireur je zdravnik.

— Lagrafe je odvetnik.

— Na istem stališču se nahajata. Lagrafe ima v rokah velike procese.

— Moireur ima odlične pacijente.

— Lagarfe zasluži osemdeset tisoč frankov na leto.

— Moireur napravi približno toliko.

— Lagrafe je odlikovan.

— Tudi Moireur je.

— Kateri naj bo torej?

— Jaz ne vem. Vadljajva.

— Treba se je izogniti nevarnosti, da se napravi sovražnika iz enega ali drugega teh dveh mož. Rečem ti, da to ni lahek problem. Po pravici sem v skrbeh.

Armand Bail je pričel uvidevati, da vprašanje v resnici zasluži pozornost. Rekel je:

— Napravila si napako, da si oba povabila na pojedino. To je bila prvotna zmota.

Ginette pa je zaničljivo odgovorila:

— Kako bedasto govori. Potem bi morala prirediti dve pojedini. Vidi se, da nimaš nobenega pojma, kaj stane pojedina v sedanjih časih. Razv[illegible] tega pa ti moram ob tej priliki tudi povedati, da ne izhajam več z mesečnim prispevkom, ki mi ga daješ.

Bailu se je zdelo pametno spraviti pogovor s tega kočljivega polja. Vsled tega se je vrnil k glavnemu vprašanju:

— Potem pa postavi Glacette-a na svojo desno stran.

— Glacette-a, — je rekla madama Bail z jeznim glasom. — Glacette je star šele 35 let. Nikake pozicije nima in nikakega poznanstva.

— Ga pa ima njegova žena, — je pripomnil Bail s sarkastičnim glasom.

— Ali res? No, potem bom posadila Glacette-a na en konec mize in Elianne na drugi konec.

— Jaz pa imam idejo, — veliko idejo!

— Kakšna pa je?

— Povabila bom Justin Panneau-ja.

— Zakaj?

— On me bo rešil. Panneau je slaven slikar. Star je šestdeset let ter član akademije lepih umetnosti. Panneau je mož, ki ima veliko privatno premoženje. Če ga posadim na svojo desno stran, ne bo mogel biti razžaljen niti Lagrafe, niti Moireur.

— Prav imaš, — je vzkliknil Bail.

— To je sijajna ideja.

— Ali jo odobravaš?

— Odobravam jo in to raditega, ker je Panneau vesel starček, zelo zabaven.

— On je še vedno majhni homenien v svojih navadah.

— Tem boljše. Pomagal bo zabavati mrzlejše goste.

— Dobro, — je rekla Ginette. — Takoj mu bom poslala povabilo.

* * *

Bilo je ob osmih zvečer. Gostje gospoda in madame Bail so bili zbrani v salonu. Ženske so sedele. Gospodje pa so stali ter čakali, da se odpro vrata, ki so vodila v obednico.

Konverzacija ni bila nič kaj živahna, ker so bili vsi lačni. Gospoda Lagrafe in Moireur sta se merila s pogledi kot dve osebi, ki čutita, da sta si enaki in ki nočeta nič popustiti v vprašanjih etikete in prednosti.

Justin Panneau, slavni slikar, je stiskal gostom roke. Njegovo oko je padlo na mlado Eliane Glacette in ne da bi izgubil trenutek, ji je pričel delati komplimente, katere je ona očividno poželjivo sprejemala.

Madama Bail se je približala slikarju.

— Dragi prijatelj, — je rekla s pritajenim glasom, — ali ste tako dobri ter mi nudite svojo roko, da me povedete v obednico?

Mesto da bi se hvaležno priklonil kot je domnevala ona, da bo storil, je stopil Justin Panneau korak nazaj. Nagubil je čelo, bil videti zelo ozlovoljen, prijel Ginette za roko ter fekel:

— Zelo se čutim počaščenim, — v resnici zelo. Če pa vam je vseeno.... Vi ste odlična prijateljica ter znam v polni meri ceniti čast, da sedim na vaši desni strani. Veliko rajše pa bi sedel poleg one male blondinke tamle. Oprostite mi. Tako očarljiv smehljaj ima.

* * *

Ginette je pohitela k svojemu možu ter ga informirala o položaju.

— Saj sem ti pravil, — je dejal Armand Bail. — Ničesar ne preostaja kot vadljati med Lagrafe-om in Moireur.

Lagrafe je zmagal. Moireur pa je postal smrten sovražnik Bailovih.

Narodno veče za Pečuh.

Dne 8. avgusta se je na impozanten način ter v popolnom miru in redu vzpostavilo Narodno veče ze mesta Pečuh. Izvrševanje tega čina so odobravale in podpirale naše oblasti in sicer iz tega razloga, da se da velikemu delu meščanstva prilika, izraziti svojo voljo, ker je bilo sedaj tu vse zrevoltirano proti mestnemu senatu, ki je poleg tega, da je tajnim potom stal v zvezi z madžareskimi oblastmi, kazal se kot prijatelja belega režima in je na vešč način zapostavljal interese delavskega stanu. Dalje je nekorektno vodil občinske posle, neopravičeno razpisaval davke itd. Mnogobrojnemu občinstvu, preko dva tisoč, so vodje akcije za vzpostavitev Narodnega veča in izmenjavo mestne uprave predložili dokaze o težki obtožbi proti dosedanji upravi in pozvali meščanstvo in delavstvo, naj vporabi priliko, ko jim je omogočeno, da z dobljenjem oblasti minifestirajo svojo volj in protestirajo proti onim ljudem, ki so prisegli madžarski republikanski vladi in od katere prisege še niso odvezani, a že sedaj odkrito delajo v korist Horthyjeve bele vlade. Sedaj imajo priliko, da se svobodno izjavijo, ali žele vzpostavitev Narodnega veča, ki bode izvršil priprave za nove občinske volitve. Ta poziv je bil sprejet s solnim navdušenjem in že ob govorih so se čuli klici: "Doli s Horthyjevimi špijoni in gardisti! Ne želimo, da se zopet povrnejo bele pijavke! Hočemo svobodo! Zahtevamo občinskih volitev!" Zborovalci so enoglasno izvolili predlagane jim osebe za člane Narodnega veča, med njimi 34 socijalistov in 15 pristašev meščanskih strank. Nato se je ljudstvo z vidnim zadovoljstvom razšlo, a izvoljeni odbor se je takole sestavil: Predsednik dr. Šandor Sečnik, podpredsednik dr. Ebert Nandor, odvetnik, tajnik Polači Janos, učitelj. Ta dan znači za mesto Pečuh začetek nove dobe, ki bo znatno vplivala na politične in gospodarske odnošaje.

Požun kot pristanišče.

Čehi nameravajo zgraditi v Požunu veliko pristanišče z vsemi modernimi napravami, kjer bi se moglo na leto spraviti 9 milijonov ton tovorov.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podam na parnik "President Wilson", pozdravljam vse prijatelje in rojake širom Amerike, posebno svojega moža in družini Zorič in Vancas v Central City, S. Dak., Mrs. Ivanič in družino v Lead, S. Dak., Mrs. Nelson in družino v Gordon, Neb., Mrs. Hoffman in hčerko Mary ter družino Sotlar v Clevelandu, Ohio, Adolfa Kočevarja in družino v Coloradi ter slovenskega farmerja Math. Savorja v Jamestownu, Pa. Vsem rojakom in rojakinjam, namenjenim v staro domovino, priporočam tvrdko Frank Sakser. Na svidenje! — Mrs. Anna Zupet in otroci.

* * *

Pred odhodom v staro domovino srčno pozdravljam vse prijatelje in sorodnike, katere sem obiskal in katerih nisem mogel. Posebno se moram zahvaliti mojim svakom Johnu Flajniku in družini v Ambridge, Pa., ter Johnu Radoviču in družini v Pittsburghu, Pa., za njihovo radodarnost in tudi Johnu Rankotu in soprogi v East Chicagi, Ind., dalje Johnu Mravincu, Antonu Kaminu, Mat. Mravincu ter Mr. Žuniču in družini za njih naklonjenost. Posebno zahvalo moram izreči mojemu prijatelju Jos. Bencu in njegovi soprogi v New Yorku za njih prijaznost in gostoljubnost v času mojega bivanja pri njih. Kličem vsem skupaj: Zdravstvujte! Na svidenje! — Carl Medosh.

* * *

Predno zapustim Združene države in se podam v mlado Jugoslavijo s parnikom "President Wilson", še enkrat pozdravljam vse znance in prijatelje, posebno mojo sestro Frančiško Tekave in celo njeno družino v Halton, Ill. Lepa hvala svaku in Johnu Kastele, ker sta me spremila na postajo. Pozdravim tudi v državi Arkansas družino Ignaca Prosen in vse druge prijatelje. Želim vam vsem skupaj mnogo sreče in sebi srečno pot. Zdravstvujte! Na svidenje v Jugoslaviji! — Louis Sterle.

* * *

Predno se vkrcam na parobrod "President Wilson", pozdravljam svojega soproga Franka Fende, družini Berce in Kakeš ter botre Mikulin. Hvala vsem, ki so me spremili na postajo. Z Bogom in na svidenje v Jugoslaviji! — Ana in Slavka Fende.

* * *

Predno se podam na širno morje, pozdravim vse moje znance in prijatelje, posebno pa družini J. Jožek in Hrastar. Z Bogom! — John Robas, na potu v Tacen pod Šmarno goro.

* * *

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam še enkrat vse sorodnike in prijatelje v Little Falls, N. Y. Lepa hvala vsem, ki so mi želeli srečno pot in me spremili na kolodvor. Posebna hvala za darove, ki sem jih prejel od Alojzija, Neže, Jožeta in Ane Spacapan, Jenny Istenič in Franka ter Ane Troha. Srčna hvala družini Leskovec za dva tedna prostega stanovanja. Kličem vam še enkrat: Na zdar in na veselo svidenje v stari domovini! — Gregor Spacapan.

NAZNANILO.

Baggaley, Pa.

Naznanjam vsem članom vseh štirih društev, kakor društva sv. Alojzija št. 13 JSKJ., društva Večernica št. 13 SDPZ., društva sv. Antona št. 158 KSKJ. in društva Luč Svobode št. 318 SNPJ. v Baggaley, da se vdeležite trimesečne seje za Slovensko-Hrvatski Nar. Dom **dne 19. septembra** ob 1. uri popoldne. Za rešiti imamo več važnih točk in volitev predsednika. Torej vas opozarjam, da se gotovo vdeležite te seje. Na svidenje 19. sept. točno ob 1. uri popoldne!

Jakob Povše, zapisnikar.

POZOR, ROJAKI!

Ako ima kateri rojak staro kranjsko PLENKAČO in jo ne rabi, jo lahko proda. Naj piše in pove ceno. — Frank Milar, Cne S. H., Camp 2, Bend, Oregon.

(14-15—9)

POTREBUJE SE

drvarje za delati drva za kemikalije. Plača tri dolarje in petindvajset centov ($3.25) za klaftro. Clawson Chemical Co., Ridgway, Elk Co., Pa. — Frank McChesney, Superintendent.

†

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem, da smo prejeli pismo iz stare domovine z žalostno novico, da so nam umrli mati

ANNA CAUZELJ

dne 13. julija 1920 v starosti 53 let v vasi Veliki Kal pri Mirnipeči na Dolenjskem. Bili so nam ljubeča in skrbna mati, zato nas je zelo žalostno naredila ta novica. Naj v miru počivajo v domači zemlji!

Žalujoči ostali:

Martin in **Matth. Cauzelj**, sinova.
Mary Reffell, hči.
Frank Reffell, zet.

Vsi v Frontenac, Kans., Box 273.

V stari domovini:

soprog, dve hčeri in dva sinova.

Za bolezni in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom pripo ročamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto $6.00; za pol leta $3.00; za štiri mesece $2.00; za četrt leta $1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Škrabec.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo.: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernelj.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Aurora, Ill. J. Verbič, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.: Joseph Bostič, Joseph Blish in Joseph Bevčič.
Joliet, Ill. Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
Mascoutah, Ill.: Frank Augustin.
La Salle, Ill. Matija Komp.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.
South Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek.
Franklin, Kansas: Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas: Rok Firm.
Ringo, Kansas: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md.: Frank Vodopivec.
Chisholm, Minn.: Frank Govže.
Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schalta.
Eveleth, Minn.: Louis Govže.
Gilbert, Minn.: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Povše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
Ely, Minn.: Frank Govže in Joseph J. Peshel.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Montana: Math. Urih.
Klein, Montana: Gregor Zobec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternša.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, Ohio: Frank Peje in Alb. Poljanec.
Collinwood, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.
Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumše in M. Ostanek.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio: Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa.: Anton Ipavec.
Burdine, Pa.: John Demšar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kosoglov.
Dunlo, Pa.: Anton Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin.
Farrell, Pa.: Jerry Okorn.
Imperial, Pa.: Valentine Peternel.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Irwin, Pa.: Mike Pavšek.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.: Anton Osolnik.
Manor, Pa.: Frank Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Frank Pogačnik.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jakshe, Mat. Klarich in I. Magister.
Ralphton, Pa.: Martin Koroschetz.
Reading, Pa.: J. Pezdirc.
Steelton, Pa.: Anton Hrga.
Turtle Creek, Pa.: Frank Schiffrer.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Previč.
Willock, Pa.: J. Peternell.
Black Diamond, Wash. G. J. Porenta.
Cketon, W. Va.: Frank Kocian.
Thomas, W. Va.: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Adolf Mantel in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlik.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Louis Taucher in A. Justin.

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

15 (Nadaljevanje.)

Njegova tovariša sta komaj zapazila, da se mu pokorita in sledita, dokler ni obeh neki sunek vetra skoro vrgel ob tla. Kljub temu pa sta se mu pokorila kot avtomata. Craven je zapazil, da ima lopato v roki, dočim je nosil Flambeau drugo orodje. Za obema pa je šel oče Brown ter nosil v roki knjigo s svetimi podobami, iz katerih je bilo izrezano ime Boga.

Pot na grič do pokopališča je bila vijugasta, a kratka. V tem viharju ja se je zdela vsem naporna in dolga. Kamorkoli je segalo oko in čim višje so prišli, tem bolj se je širilo pred njimi morje temnih smrek in jelk.

Ko so dospeli do vrhunca griča, pokritega s travo, so zapazili tudi borno pokopališče, ki je bilo ograjeno napol z lesenim plotom, napol pa z žico.

Ko so dospeli do groba, je zasadil Flambeau svojo lopato v mehko ilovico, razmočeno od dežja. Nato pa je obstal ter se pričel naslanjati na ročaj.

— Le naprej, — je rekel duhovnik prijazno. — Mi iščemo vendar le resnico. Česa se bojite?

— Jaz se ne bojim najti jo, — je odvrnil Flambeau.

Londonski uradnik pa je naenkrat pričel govoriti z onim visokim, hreštečim glasom človeka, ki hoče biti neprisiljen.

Rad bi vedel, zakaj se je v resnici skrival. Domnevam nekaj grdega. Ali je bil kužen?

— Še nekaj slabšega, — je odvrnil Flambeau.

— Kaj mislite? — je vprašal detektiv. — Kaj bi bilo še slabše kot kužen?

— Jaz ničesar ne mislim, — je odvrnil Flambeau. Po par minutah molka pa je dostavil temno: — Bojim se da ni tukaj nekaj prav.

— Tako tudi ni bilo z obliko onega kosa papirja ,saj veste — je rekel duhovnik prijazno, — a smo vendar prišli preko onega papirja.

Flambeau je pričel kopati z veliko unemo. Medtem pa je vihar potinil na stran goste oblake in pričele so se prikazovati zvezde. Konečno je prikopal Flambeau do priproste lesene krste, katero je nekoliko dvignil.

— Kosti, — je rekel Craven tec nato dostavil: — To je mož, — kot da bi bilo to nekaj izvanrednega.

— On je, — je rekel Flambeau z čudno negotovim glasom. — Ali je v redu?

— Meni se zdi, — je odvrnil uradnik ter se sklonil nad okostnjakom v krsti. — Čakajte trenutek.

Flambeau se je stresel po celem životu.

— Moj Bog, — je vzkliknil v istem trenutku detektiv, — človek nima glave.

Ko sta obadva obstala od presenečenja, je pokazal oče Brown prvič znake negotovosti

— Nikake glave, — je ponovil. — Nikake glave? — kot da je pričakoval, da bo zmanjkalo nekaj drugega.

Bedaste vizije o otroku, ki je prišel v gradu na svet brez glave, vizije o mladeniču brez glave, ki se je skrival v gradu in o možu, ki je korakal po vrtovih, so šle vsem trem za trenutek skozi glavo.

— Najti je tri ljudi brez glave, — je rekel konečno oče Brown, — in ti stoje sedaj krog tega groba.

Mladi londonski detektiv je odprl usta, da govori ter jih držal odprta kot neumen deček. Nato pa se je ozrl na sekiro, katero je držal v roki ter jo izpustil na tla, kot da ni njegova.

— Oče, — je rekel Flambeau z onim otroškim težkim glasom, katerega se je tako redkokedaj poslruževal, — kaj naj storimo?

Odgovor prijatelja je prišel s hitro odločnostjo strela iz puške.

— Spati, — je rekel oče Brown. — Dospeli smo do cilja. Ali veste, kaj je spanje? Ali veste, da veruje oni v Boga, ki spi? To je sakrament, kajti dejanje vere in hrana je obenem. Mi pa potrebujemo slednje in če bi tudi bila le naravna. Nekaj se nas je lotilo, kar se le redko loti ljudi in to je mogoče najslabše, kar se more lotiti človeka.

Odprta usta Cravena so se zaprla z vprašanjem:

— Kaj mislite?

Duhovnik je imel lice obrnjeno proti gradu, ko je odgovoril:

— Našli smo resnico, a resnica nam ne kaže nobenega smisla.

Šel je težkih korakov naprej po stezi navzdol in ko so dospeli v grad, se je izročil spanju z brezbrižnostjo psa.

Kljub svojemu slavospevu na počitek pa je bil z izjemo molečega vrtnarja oče Brown preje nanogah kot vsi drugi ter opazoval s pipico v ustih, onega pri njegovem delu na vrtu. Zjutraj se je namreč končal vihar z velikim nalivom in dan se je pričel z izvanredno svežostjo. Videti je bilo celo kot da je vrtnar sam s seboj vodil zabavo, kajti kakorhitro je zapazil detektive, je utaknil svojo lopato v neko gredo ter odšel polagoma proti kuhinji, v katero se je zaprl.

— To je zelo sposoben človek, — je rekel oče Brown. — Krompirju se posvečuje na neki posebni način. — In vendar, — je dostavil popustljivo, — ima svoje napake. Kdo pa jih nima? Tako naprimer ne prekopuje redno te grede. Jaz sem res v dvomu glede tega krompirja.

— In zakaj? — je vprašal Craven veselo vspričo te nove misli malega duhovnika.

— Jaz dvomim o tem, — je menil, — ker je celo stari Gow sam dvomil o tem. Popolnoma po načrtu je vsepovsod utikal lopato, le tukaj ne. Tukaj morajo tičati izvanredno lepi krompirji.

Flambeau je potegnil lopato iz zemlje ter jo zarinil v označeno meto. Pod kupom zemlje je prišlo nekaj na površje, kar ni bilo sličnо krompirju ,temveč velikanski gobi. Ko pa se je lopata dotaknila dotične stvari, je bilo čuti trd zvok in mrtvaška glava se je zvalila na stran.

— Grof Glengyle, — je rekel oče Brown žalostno, medtem ko je zrl na mrtvaško lobanjo.

Po par trenutkih razmisleka je vzel Flambeau-ju lopato iz rok z besedami:

— Glavo moramo zopet skriti.

Pri tem je zakopal lobanjo zopet v zemljo. Nato pa se je naslonil na lopato, ki je tičala pokonci v zemlji ter zamrmral:

— Če bi mogli vsaj razvozljati pomen te zadnje protinaravnosti. Naslonil se je na široki ročaj lopate ter skril glavo v obe roki, kot dela človek v cerkvi.

Nebo se je kopalo v modrici in srebru. Ptice so pele v vejevju na vrtu in le ti trije možje so molčali.

— Ne, jaz ne vem ničesar, — je rekel konečno Flambeau. — Moji možgani in oni tega sveta se ne strinjajo in s tem konec. Nuhalni tobak, razrezane knjige, koleščka ur.

Tedaj pa je dvignil Brown svojo glavo ter udaril z nenavadno silo z roko po lopati.

— Proč, proč s tem, — je rekel. — Vse je jasno kot solnce. Pojasnil sem si nuhalni tobak, koleščka in tako dalje, ko sem danes zjutraj odprl oči. Takrat sem tudi pregledal starega Gow, vrtnarja, ki ni niti tako gluh, niti bedast kot se dela. Nič tako brezmiselnega ne tiči v vsej tej ropotiji. Tudi glede razrezane molilne knjige sem bil v zmoti, kajti ničesar nepravilnega ni na tem. To zadnje razkritje pa je. Skruniti grobove ter krasti glave mrtvih ljudi, — v tem tiči vendar krivica. V tem tiči vendar peklensko delo. To vendar ne spada v povest o nuhalnem tobaku in svečah.

Pričel je korakati gorindol ter vlekel pri tem svojo pipico.

— Prijatelj moj, — je rekel Flambeau s trpkim humorjem, — previdni morate biti z menoj ter pomisliti, da sem bil nekoč zločinec. Največja prednost tega položaja obstaja v tem, da sem si vedno sam prilagodil svojo povest ter jo nato tako hitro kot je bilo mogoče izvršil. Čakati naokrog kot detektiv na tak način pa je preveč za mojo francosko nestrpnost. V celem svojem življenju sem tako v dobrem kot slabem vse izvršil brez vsakega odlašanja. Dvobojeval sem se vedno zjutraj, plačeval svoje račune na mestu ter nikdar nisem zamudil nobenega obiska pri zobozdravniku....

Pipica očeta Browna je padla slednjemu iz ust ter se razbila na tleh v tri koščke. Oči so se mu pričele vrteti v jamicah in izgledal je kot kak idiot.

— Moj Bog, kakšen bedak sem! Kakšen bedak! — je zaklical ter nato bušknil v smeh.

— Zobozdravnik! — je ponovil. — Šest ur v duševnih prepadih in vse to raditega, ker nisem nikdar mislil na zobozdravnika. Tako priprosta, lepa in miroljubna misel! Prijatelji, mi smo preživeli celo noč v peklu. Sedaj pa je izšlo solnce, ptice pojejo in sijajna postava zabozdravnika polni svet s tolažbo.

— Jaz moram priti tej stvari na dno, — je zaklical Flambeau, ki je pričel hoditi gorindol, — in tudi če bi bilo treba poslužiti se mučenja inkvizicije.

Oče Brown se je moral premagovati, da ni pričel plesati po trati ter vzkliknil s proseečim glasom otroka:

— Pustite mi biti nekoliko bedast. Vi ne veste, kako nesrečen sem bil. Sedaj pa vem, da ne gre v celi tej povesti za noben težak greh. Gre le za prismojenost, a kaj je slabega na tem?

Obrnil se je ter se resno ozrl v oba.

— To ni zgodovina zločina — je rekel, — temveč ona čudne in slabo uporabljene poštenosti. Mogoče imamo opravka z edinim človekom na svetu, ki si ni prilastil več kot mu je šlo. To je študija surove, žive logike, ki je lastna veri tega plemena. Ona stara prislovica glede hiše Glengyle je veljala tako dobesedno kot v prenešenem pomenu. Pomenjala ni le, da so člani te družine stremeli po bogastvu, temveč da so dobesedno gromadili zlato na kupe. Imeli so velikansko zbirko nakitov in posod iz te dragocene kovine. Bili so skupuhi, kojih manija je obstajala ravno v tem. Preglejmo enkrat v luči tega dejstva vse, kar smo našli v gradu. Demante brez zraven spadajočih zlastih prstanov, sveče brez zlatih svečnikov, nuhalni tobak brez zlatih doz, palico brez zlatega ročaja, svinčnike brez zlatih držajev, kolesja ur brez zlatih pokrovov. Čeprav zveni bedasto, je vendar res, da so bila tudi imena Boga v misalih odstranjena, ker so bila iz zlata.

Vrt je postal svetlejši in ptice so še bolj pele, dočim je oče Brown nadaljeval:

— Da, odstranjena, ne pa ukradena. Tatovi bi nikdar ne pustili za seboj takih skrivnosti. Tatovi bi vzeli zlate tobačne doze s tobakom vred in zlate svinčnike s svincem vred. Imamo opravka z možem, ki ima prav posebno vest, ki pa je še vedno vest. Jaz sem razkril tega bedastega moralista danes zgodaj zjutraj na vrtu ter čul tam celo povest.

Zamrli Archibald Ogilvie je bil edini iz rodu Glengyle, ki se je še najbolj približal tipu dobrega človeka. Njegova zagrizena čednost pa je napravila iz njega človekomrzneža. Pritoževal se je nad nepoštenostjo svojih pradedov in iz Bog ve kakšnega vzroka je iz tega sklepal, da je celi človeški rod nepošten. Prav posebno nezaupanje pa je imel do filantropije in radodarnosti ter prisegel, da bo v slučaju, da najde človeka, ki bo živel izključno le svoji pravici, zapustil slednjemu vse zlato na Glengyle. Potem ko je izdal ta izziv na človeštvo, se je zaprl v svoj grad, ne da bi pričakoval odgovora. Nekega dne pa mu je prinesel neki gluh in očividno tudi duševno zaostal dečko iz neke oddaljene vasi neko zakasnelo brzojavko in Glengyle mu je dal za to denar za dva penca. Mislil je, namreč da mu je dal tak denar, a ko je pozneje preštel svoj denar, je našel, da ima še vedno dotični denar, da pa mu manjka zlatnik za dvajset šilingov. Ta slučaj mu je nudil priliko za razne špekulacije. Na vsak način bo deček pokazal svojo barvo. Ali se ne bo več prikazal kot takt, ki je ukradel denar ali pa se bo lepo vrnil ter zahteval nagrado. Sredi noči pa je nemi deček zbudil lorda Glengyle ter ga prosil, da je odprl vrata. Idiot mu je prinesel, ne zlatnik za dvajset šilingov, temveč devetnajst šilingov in deset pence.

Nazaslišana točnost tega postopanja je delovala kot ogenj na možgane tega grofovskega posebneža. Prisegel je, da je Diogen, ki je dolgo časa iskal poštenega človeka ter ga končno tudi našel. Napravil je nov testament, katerega sem si ogledal. Vzel je suženjsko zvestega dečka v svojo veliko, zanemarjeno hišo ter ga vzgojil za svojega služabnika ter po načinnu posebnežev tudi za svojega dediča. Čeprav je moglo to bitje le malo razumeti in pojmiti, je vendar dobro pojmilo fiksne ideje svojega gospodarja. Prvič, da gre črka postave nad vse drugo in drugič, da mu pripada vse zlato, kar ga je najti na Glengyle. To je vse in na celi stvari ni nič drugega. Vzel je vse, kar je bilo zlatega v hiši, a se ni dotaknil nobene druge stvari, niti trohice tobaka. Vzel je zlate ploščice iz starih molitvenikov, popolnoma zadovoljen, da je pustil vse ostalo na miru. To vse sem razumel, a povesti o mrtvaški glavi nisem mogel razumeti. Bil sem v resnici nemiren vspričo te človeške, med krompir zakopane glave. Jezilo me je, dokler ni Flambau izgovoril besede:

— Vse bo prišlo zopet v red. Vrnil bo glavo grobu, kakorhitro bo vzel zlato iz zoba zamrlega grofa.

V resnici je videl Flambeau še istega dne, kako je ono čudno bitje kopalo na oskrunjenem grobu, s cilindrom na glavi ter pestrobojnim robcem krog vratu.

Mojim pacientom:

Tempotom naznanjam, da sem pripravljen sedaj sprejemati paciente v obeh svojih pisarnah in sicer:

Ob ponedeljkih in petkih na štv. 242 East 72 Street, New York.
Telephone: Rhinelander 2095.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.

Ostale dni na štv. 2309 Silver St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Bushwick 1445.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.

Ob nedeljah po dogovoru.

dr. Josef M. Pleše

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

LA LORRAINE	17. sept	—	Havre
BELVEDERE	18 sept.	—	Trst
ST. PAUL	18 sept.	—	Cherbourg
CARONIA	18 sept.	—	Cherbourg
RYNDAM	22. sept	—	Boulogne
ROCHAMBEAU	23 sept.	—	Havre
LAFAYETTE	24 sept.	—	Havre
COLUMBIA	25 sept	—	Trst
MAURETANIA	30 sept.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	1 okt.	—	Havre
PHILADELPHIA	2 okt.	—	Cherbourg
REGINA	6 okt.	—	Genoa
FRANCE	6 okt.	—	Havre
ARGENTINA	7 okt.	—	Trst
NEW YORK	9 okt.	—	Cherbourg
AQUITANIA	12 okt.	—	Cherbourg
LA TOURAINE	12 okt.	—	Havre
LA LORRAINE	15 okt.	—	Havre
LAFAYETTE	23 okt.	—	Havre
ROCHAMBEAU	28 okt.	—	Havre
MAURETANIA	28 okt.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	30 okt.	—	Havre
RE. d'ITALIA	30 okt.	—	Genoa
AQUITANIA	2 nov.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	3 novembra	—	Trst
PESARO	6 nov.	—	Genoa
IMPERATOR	11 nov.	—	Cherbourg
REGINA	4 dec.	—	Genoa

Glede cen za vozne listke in vse druge pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

French Line

CAMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LORRAINE ..... 17. septembra
ROCHAMBEAU ..... 23. septembra
LEOPOLDINA ..... 25. septembra

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za listkarte in cene vprašajte v

DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C

ali pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

BELVEDERE .... 18. septembra
2. razred, $200 — 3. razred, $100 in $5. davka.

COLUMBIA .... 30. septembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnje odplutje iz New Yorka parnik na 2 vijaka REGINA d'ITALIA 6. oktobra.
Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Boksa 50 funtov $11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Z naročilom pošljite $3. v naprej

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specijalist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mazurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite ju iscistit vam bom kri. Ne čakajte, ker te bolezen se nalezе.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam propadaja zdravje, ne čakaj te, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kile odstranim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v krilu in hrbtu in vlanje tudi pri pečanju vode, odstranim v gotovosti.

Revmatizem, trganje, bolečine v tekline, srbečica, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled zastrupljene krvi, odstranim v kratkem času ni potrebno leteti.

Uradne ure: vsak dan od 9. ure zjutraj do 2. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

POŠTENO ZDRAVILO
POŠTENO OGLAŠEVANO.
TO JE, ZAKAJ
ZDRAVNIKI IN LEKARNARJI
PRIPOROČAJO

Bolgarski Krvni Čaj

Oni vedo, da je sestavljen iz korenin, skorij, listov, semen, jagod in rož, ter da so, ko je skuhan po starem načinu, bogati, čisti soki ono, kar potrebuje človeški sistem, da osveži in izčisti kri, oslabi želodec, pomiri jetra ter prežene strupe iz ledic.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ, če ga vzamete vrelega, prežene preko noči prehlad ter vas zaščiti pred INFLUENCO in PLJUČNICO. Nobenega takega zdravila ni kot je Bolgarski Krvni čaj. Samo vprašajte vašega lekarnarja danes za Bolgarski Krvni Čaj ter stopite na pot zdravja. Če je brez njega, ga morate imeti takoj. Hitra pošiljatev bo izvršena zavarovano, poštnina plačana. Pošljite $1.25 za en velik družinski zavoj, ali $3.15 za tri zavoje, ali $5.25 za šest zavojev. Naslov: Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

VABILO

na veselico in vinsko trgatev, katero priredi **Slovenski Nar. Dom v Homer City, Pa., v soboto 18. septembra.** Začetek ob 6. uri zvečer in traja do 12. ure ponoči. Vstopnina za moške $1, žene in dekleta vstopnine proste. Torej vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Homer City, Lucerne Mines, Luciusboro, McIntyre, Coal Run, Hostetter, Greensburg, Yukon in Johnstown, Pa. Igrali bodo naši slovenski tamburaši valčke in druge plese. Tudi deklet ne bo manjkalo. Za žejne bo obilo izvrstne kapljice in tudi za lačne bo bo v obili meri preskrbljeno. Torej vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz okolice.

Odbor Slov. Nar. Doma.
(14-15—9)

VABILO

na vinsko trgatev in plesno veselico, katero priredi **društvo Gorjanski Hrib** štev. 91 SDPZ. v **Greensburgu, Pa., v soboto dne 2. oktobra.** Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za moške 75¢, ženske 15¢. Veselica se vrši v dvorani Mrs. Mary Miheve na Haydenville. Vabimo vse iz Greensburga in okolice, da se vdeležite te veselice, ker zabave bo dosti pri trganju grozdja. Za suha grla in prazen želodec bo tudi preskrbljeno. Torej na svidenje v soboto dne 2. oktobra zvečer!

Joseph Šume, tajnik.
(15-16—9)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščina. Garantirano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

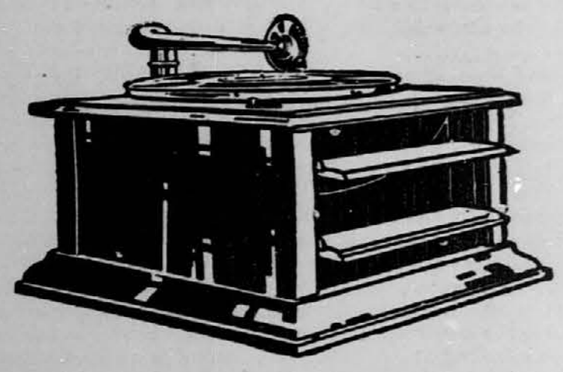

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa $40.00. Poje glasno, da ga slišite na milje daleč. Brez colnine ga lahko nesete vstari kraj. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobiti pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le pravi glasni Columbia gramofon takoj, dokler zaloga ne poide. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar Vam pišemo, Vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je pravo in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Potrebuje se 100 premogarjev!

Največje majne v Upshur County.
Največje plače v državi West Virginia.
Naši možje zaslužijo 3 do 5 sto dolarjev na mesec.

Zgradili smo nove hiše in jih nanovo opremili. To nam omogoča zaposliti še sto delavcev.

Če ste tujec in če iščete prostor, kjer lahko napravite velik denar, pridite takoj.

Naš premogorov je šest čevljev visok in imamo stalno delo.

Mi imamo dobre šole in katoliško mašo vsako nedeljo. Priglase naj se samo tujezemci.

C. T. GRIMM, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

30 dnevna ponudba

za one, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od $30, naprej. Verižice od $15. naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsak se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in pozlačene ure po primernih cenah. Pozlačene verižice Jednotini in drugi priveski od $2. naprej.

M. POGORELC
W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill